

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitórésze 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Helyi hitelviszonyaink.



Amíg van már vármegyénkben köz-
ség, amelyben ne volna pénzinté-
zet. Sőt több helyütt van már két
vagy három működő intézet, mint
olyan község, melyben csak egy
van, vagy egy sincs. Ha még
elhez hozzászámítjuk azt, hogy az erősebb inté-
zetek a környékükbe eső falukon közvetítőket tar-
tanak; hogy biztosító társulatok, az osztrák-ma-
gyar nemzeti bank fiókjai, a helyben megtartott
árvtárak, miadmegannyi kölcsönadó intézmények:
egy valóban első tekintetre megfoghatatlannak
látszik, miért lehet, mindezek dacára is, lépten-
nyomon hallani, hogy hitelviszonyaink nem felel-
nek meg a tényleges szükségletnek.

Pedig semmi sem könnyebb, mint ezt meg-
magyarázni. Mindenki tudja, akinek volt és van
szerencsétlensége valamely másodrendű pénzinté-
zetből kölcsönt kérni, hogy ott *uzsorat* üznek.
Mert eltekintve attól, hogy maga a kamatláb ren-
desen fölül van a törvényes nyolcon, még minden
kigondolható más címet is talál az előző lele-
ményesség arra, hogy a hitelre szorult embert
megsarcolják.

Valóságos modern rablás az, amit a belépő
szegény megszorulton elkövetnek. Amint belép,
két hatóért adnak neki egy blankettát, aminőnek
3 firt ezre, hogy oda írja rá a nevét és a kért
összeget, mintha bizony mindezt a váltóról nem
lehetne leolvasni! Azután vesz tiz krajcárért egy
leszámlálási lapot. Akkor jön még csak a tulaj-
donképeni kamat, mely, mint jeleztük, rendszerint
felülmúlja a törvényes nyolc percentet. De még
ezzel nincs a szabadalmazott zsebmetszés befe-
jezve. Ekkor jönnek még a mindenféle üzleti, el-
járási, irási stb. címeken szedetni szokott újabb
adónemek, úgy hogy a pénz, mire a megszorult
ember markába került, 12—13 percentbe kerül
neki, ha többé nem.

Hát ha így áll és mert így áll a dolog, kér-
dezzük akkor: minek van hozva az uzsora-tör-
vény? és ha akartak ilyet alkotni, miért nem al-
kották úgy, hogy ne lehessen kijátszani? mert
elhez ugyan nem kellett volna, se nem kellene
valami nagyon sok törvényhozói bölcsesség. Hiszen
csak azt az egy szót kellene kimondani, hogy
*pénzintézet száztól hétnél több kamatot semmiféle
címen nem szedhet.*

Mert hiszen, ha másféle címeken joggal szed-
hetni tetszéspórási összegeket: akkor illuzorius
az egész intézkedés és sikertült illusztrációja a
„vakulj magyar“ közmondásnak.

Vagy talán vigasztalja a szegény embert az
a tudat, hogy nem kamat, hanem más címen sar-
colták meg? Bizonyára nemcsak nem vigasztalja,
sőt bosszantja; mert éreznie kell, hogy elég naiv-
nak tartják őt arra, hogy észre ne vegye a vele
üzött gonosz tréfát.

Kétségtelen, hogy ma, mikor betét gyanánt
oly számtalan milliók hevernek a pénzintézetek-
ben, elegendő olcsó pénzt teremtenek a törvény-
hozás azon egyetlen szavával, amellyel meghatá-
roznak egy összegben azt a maximumot, ame-
lyet nyilvános számadásra kötelezett vállalatok,
mint hitelezők, szedhetnek. Semmi kétség, hogy
a magyar tőkének ismeretes tartózkodása mellett
még kisebb kamatozásra is behagyatnának a
pénzintézetekben s azok főállhatnának az új
megszorítás mellett is. Ezentúl meg lenne az a
haszon, hogy az új helyzettel elégedetlen tőke-
pénzesek ipari vagy egyéb vállalkozások felé for-
dulnának s ezzel megélelkenének közgazdasági
életünket.

Marhatenyésztésünk hanyatlása.

(Vége.)

A legelőközösség megszüntetésére irányult
urbéri rendezéseknek alapját az 1871. évi LIII.
t. c. VII. fejezet 39. §-a értelmében az 1836.
évi VI. t. c. 3. §-ának rendelkezései képezik.
Ezek szerint az egy-egy egész telek után járó
legelő-illetmény nagysága 4-től egész 22 — 1200

öles — holdmennyiség között oly módon vál-
takozik, hogy a legnagyobb — 22 — hold men-
nyiséget ott, hol a jobbágyok marhatenyésztést
is üztek, ennek mérvéhez képest felemelni lehet-
ett. Igen helyesen tételezvé fel a törvényhozás,
hogy — mivel a marhatenyésztés gyakorlata igen
is bő legelő létezéséről tanuskodott — az *ur-
ugarak* ama többletkiadásával érzékeny csorbát
nem szenvednek. Az 1871. évi LIII. t. c. VII.
fejezet 39. §-a pedig a 4 holdnyi minimum le-
szállítását is megengedi azon határoknál, hol az
uraság birtokában elegendő legelő nem található.

A megállapítandó legelő-illetmény mértékét
a tartani megengedett marhák száma, továbbá a
közös legelőnek kiterjedése és minősége szabá-
lyozta. Ez alapon tehát az eljáró urbéri bíróságok
nemcsak szigorúan felügyeltek arra, hogy a volt
urbéres községek korábbi legeltetési haszonvételei
meg ne csonkítottassanak, de rendszerint — csak-
nem minden esetben — a haszonvételeket meg-
haladott mértékű illetményeket is állapítottak
meg. Még kedvezőbb előnyökben részesültek, pe-
dig azon urbéres községek, melyek volt földes-
uraikkal egyezsége léptek. Ennek magyarázata
az, hogy ilyen esetekben a volt földesur azonnal
birtokának haszonélvezetéhez jutván, az így nyert
előnyök az egyezkedés érdekében hozott áldozat-
okat tetemesen fölülmúlták.

Méltán és önkényt merül fel tehát ilyen kör-
ülmények között az a kérdés: minő okok hatottak
közre mégis, hogy ama községeknél is, hol a
legelők közösségben hagyták — nemzetgazda-
ságitól rendkívül fontos jövedelmi forrásunk —
a marhatenyésztés fokozatosan és észrevehetőleg
oly annyira hanyatlott?

Hogy e kérdésre érdemmel felelhessünk meg,
tudnunk kell, hogy az 1871. évi LIII. t. c. 56.
§-a szerint legelőilletményre — tehát legeltethet-
ésre — jogosultakul csakis a volt urbéri telkes
és zsellérházak tulajdonosai, illetve azok ismer-
tetek el, kik az illetményekre való jogosultságot
— ugyanazon t. c. 56. §. engedelmével — maguk
részére telekkönyvezhetési erővel megszerezték.
A kiadott összlegelő területe tehát az illető ur-
béres község határában létezett *urbéri állomány*
— 8 zsellért számítván egy egész telekre —
*nagyságától függött, mely után az összes legelőillet-
mény ki is hasítottatott.*

Amde az idők folyamán a népesség szapo-
rodott. A volt urbéres és az új község között lé-
tező *lényeges különbség* ismerete lassanként el-
enyészvén, a legeltetési jogot bitorolták olyanok is,
kik arra semminemű jogosultsággal nem bírtak.
Elhez járult még ama fontos körülmény, hogy a
korábbi megengedett marhák száma — mire a
korábbi földesur szigorúan felügyeltetett — meg
nem határozottatott, de még csak nem is szabá-
lyoztatott. Miből folyólag számos eset igazolja,
hogy egy *egynyalcad telkes aránylag sokalta na-
gyobb legeltetési jogot élvez, mint egy ¼ telkes
gazda.* A nagy arányokban felszaporodott legel-
tetési jogot élvezők jóságai számára most már
a legelő elegendő táplálékot nem nyújthatván, a
jogaikban érzékenyen károsodott jogosultak a marha-
tenyésztés fejlesztésére nemcsak nem gondolhat-
tak, de a mesterséges takarmányozás költséges
volta miatt kényszerültek jogosan tarthatott mar-
háik számát is apasztani.

Ha mindezekhez még azt is vesszük, hogy
számos jogosult az 1871. évi LIII. t. c. ide vo-
natkozó §-a alapján legeltethetési jogát eladta
ugyan, de azért azt változatlanul tovább is élvezi,
természetesen látjuk fejlődni a *kényszerhelyzetet*
is, mely az urbéresek közös legelőinek *egyénen-
ként való felosztását* kerülhetetlenül megkövetelte.
S csakugyan! a legelők felosztása ellen felzúduló
panaszosok tábora — igen ritka kivétellel —
csakis olyanokból áll, kik a legeltetési jogot vagy
jogtalanul, vagy a megengedett mértéken fölül él-
vezték és élvezik.

Mindazideig, míg a jelenben divó legeltetési
rendszer uralkodik és a legeltetési jog méltányo-
san nem szabályoztatik; mindaddig, míg a közös
legelő egyedül csak a volt urbéresek tulajdonát
képezi: a közös legelők felosztására irányuló tö-
rekvések ellen jogosan és méltányosan ép úgy fel-

nem léphetünk, a mint marhatenyésztésünk sorsá-
nak javulását sem várhatjuk. A jog és az igazság
szempontjából minden helyes alapot nélkülöz a pa-
nasz, hogy a felosztások a szegényebb néposztály
tönkretételére irányulnak; hogy egy tehene, pár disz-
naja, vagy birkája, vagy kecskéje a legelőt meg-
fosztatik: mert a kérdés lényege nem ez, hanem
az, hogy vajjon *jogosult-e azokat és annyit a volt
urbéresek legelőjére kihajtani?* S ha jogosult, ak-
kor is a jelen viszonyok között a felosztás több
előnyt biztosít számára, mint azon tudat, hogy
szegény jósága a kizsárolt legelőterületen a szük-
séges táplálékot fel nem lelheti.

Elvben mi a közös legelők felosztását egy-
általában nem helyeselhetjük, mert a lakosok jó-
szágainak elkerülhetetlenül szükséges a szabad
levegő élvezete ép úgy, mint a szabad levegőn
való mozgás. A kérdés helyes megoldását azon-
ban mi nem a felosztások ellen irányuló agitá-
cióknak — izgatások — hanem inkább véltük feltá-
lálni, hogy a községek mint erkölcsi testületek a
szükséges legelőterületet *váltásuk meg a volt ur-
béresektől.* Ezután *szabályozzák a legeltetési jogot,*
melynek élvezeti fokához képest minden egyes
lakos járuljon a váltásösszeg fedezésére és
a költségekhez. Különös gond legyen arra,
hogyha a legelő *legeltetési célokra* is szolgál,
akkor arra *csak annyi jóság* bocsátsassék, a meny-
nyit az, — kimerülés nélkül — *valóban táplálni*
képes. Legyen inkább kevesebb, de kellőleg táplá-
lalt s úgy közgazdaságilag valóban hasznos is
hajtó, mint sok, de siralmasan csenevész álla-
potú jóság, és egészséges ivadékokra is csak
akkor számíthatunk, ha — nemzöiket — jó bá-
násmódon kívül — elegendő táplálékkal is látjuk el.

Mindazonáltal marhatenyésztésünk fölledü-
lését — annak ma már igen jelentékeny költsé-
ges volta miatt — a közös legelőnek föl nem
osztásától nem várhatjuk. Nem várhatjuk pedig
azért, mert annak sorsa a *gazdag földesurak és a
tehetősebb kisebb gazdák* kezében fekszik. De mi-
vel a tengerek is csak vizesüppék tömegéből ál-
lanak, melyeket a — magunkban jelentéktelen —
csermelyek és patakok vizét elnyelő nagy folya-
mok táplálják; azért a kiszáradaközönségnek ész-
és okszerűen egyesített kis erői is hatalmas lö-
kessel járulhatnak marhatenyésztésünk fölvirág-
zásának elősegítéséhez. Az e célra szolgáló ha-
tásos eszközöket az okszerűen keresztülvitt *birtok-
tagosítások* képezik. Ezeknek segítségével a szét-
szórt birtokdarabok összesítettven — commassal-
tatván — képesítik a tulajdonosokat belterjes
— intenzív — gazdasági rendszer követésére.
Ugarolási rendszer mellett több marhát is nevel-
hetnek, melyek elegendő táplálékot nyervén,
anyagsere — bő trágya — útján tulajdonosaik
földjeit termékenyítik meg. A tulajdonosok fára-
dozásának eme jutalma szétszórt birtokok és kö-
zös legelők mellett elveszett.

Lehetetlen itt helytelenítve fel nem említe-
nünk a Bács-Bodrogh megyében általában szo-
kásos birtokrendeztetési sorrendet. Első sorban
ugyanis a közös legelőterületek osztatnak fel,
melyeket néhány év múltával a tagosítások kö-
vetnek. Ez utóbbiaknak kényszere a legelők fel-
osztásával következik be, az istállózási és mes-
terséges takarmányozási rendszernek a birtoko-
sokra nehezedő nagy súlya folytán.

A birtokrendezések körében szerzett gazdag
gyakorlati tapasztalataink alapján a legelőfelosztá-
sokat a tagosításokkal kapcsolatosan ajánljuk
eszközöltetni. Ajánljuk pedig azért, mert számos
esetben tapasztaltatott, hogy célszerű tagosításo-
kat a legelőnek alkalmatlan fekvése és rossz
alakja miatt eszközölni nem lehetett. De más-
résről nem egy esetben mutatkozott kívánatos-
nak a tényleges legelő helyett e célra a határnak
más helyén jelölni ki egy bizonyos területet. A
legelőfelosztással egybekötött tagosításoknál e ba-
jokon is lehet segíteni.

Es pedig legelső sorban a község közvetlen
közeliében szabályos alakban kihajtható és el-
kerülhetetlenül szükséges az úgynevezett „koplaló“
(helyesebben „koplaltató“) és vályogvető, vagy
a falveréshez megkívánható anyaggödörök területe
mellett — ha a zsellérek illetményeiket okvetet-

lenül a legelőterületből követelik — ezeknek jutaléka adandó ki. Ezt követné a község, mint erkölcsi testület által megváltandó legelőterület helye és nagyságának megállapítása. Az így fennmaradó többi határterületek azután tagosítva a volt urberek között osztatnának fel. Ily módon leendő kivétel a birtokrendezésnek a már megtörtént legelőfelosztások nem teszik ugyan lehetetlenné, de megnehezítik.

Olyan határoknál, hol a földek minősége lényegesen nem különböző, célszerű a tagosítás egy tagban. Ellenben ajánlatosabb a két tag: szárazabb helyen fekvő nagy központ és ezzel aránylagosan kisebb területű — s mesterséges takarmánytermesztésre is alkalmas — pótlék-tag. Egészséges ivóvízű kutakban szűkölködő helyeken itatóhelyek — „delelők” — és ezekhez vezető „csapások” kihasználása mutatkozik szükségesnek.

Mind ezek az okserű marhatenyésztésnek nélkülözhetetlen feltételeit képezik és az annyira kárhözváltott legelőfelosztások mellett is — a nagybirtokosok részéről ez irányban kifejtendő céltudatos tevékenység segítségével — hivatottak arra, hogy annak útját a felvirágzás irányába tereljék.

Papp László.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA”

XIII. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Néptanítók számára:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás vállalatánál küldendők.

Hirek.

Illetékes helyről nyert információ alapján kijelentjük, hogy főispánunk, a belügyminiszteriumba leendő áthelyeztetését nem kérelmezte és ennek folytán a miniszterelnök ur azt neki meg sem is ígérhette. A „Z. és V.” közleménye nem más, mint egy légből kapott kóholy.

Személyi hír. Schmausz Endre vármegyei alispán ur ö nagysága, Hauke Imre m. th. főjegyző ur kíséretében, az u. n. felső Jegriska belvízvezető társulat megalakítása ügyében folyó hó 2-án Hódsházon időzött. Az érdekelt községek kiadottai zsuflásig megtölték a község háza nagy termét s feszült érdeklődéssel és figyelemmel kísérték alispán urnak a társulat megalakítására vonatkozó előterjesztéseit: Onagysága hosszabb beszédben ismertette az érdekeltségi terveket és műszaki okmányokat és az értekezlet tanácskozásait d. e. 10 óráig d. u. 4 óráig megszakítás nélkül személyesen vezette. A törvényszabta szavazás eredményeképp a társulat megalakult és annak elnöke: Szalay Károly parafutó földbirtokos, közéletünk e kiváló tagja, egyhangú lelkesedéssel kikijelölt. A társulat megalakulása a birtokosság körében nagy örömet keltett, miután a belvizek e vidéken a multban nagy károkat okoztak és most a foganatosítandó levezetési munkálatok által, mintegy 17000 kat. hold föld hasznosítása fog elérni. Nagy hálával vannak eltelve alispán ur m. t. személye iránt, ki sem időt sem fáradságot nem kímélve e vidék közjára érdekében megvalósította a társulat megalakulását. Alispán urnak ezen tényle is számtalan érdemeinek köszönhetően, köszönetének és elváltatott örök hálájának nyilatkozata van fölírva. A munka utáni pihenő órákat onagysága ifj. Trischler Xav. Ferenc vendégszerető házában töltte, hol a vidék és község előkelőségei közül számosan sereglettek össze közügyeink lángbuzgalmu vezérférfiának, az alispán urnak tiszteletére. r. t.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Székula János II. oszt. számtisztet, ki a helybeli volt adófelügyelőként huzamos ideig mint II. és III. oszt. számtiszt működött, I. oszt. számtiszté nevezte ki.

Elismerés. Onagyméltósága br. Fejérváry Géza m. kir. honvéd. miniszter ur Kekezovich Gyula zombori földinknek, a m. kir. II. számú csendőrküldet állományába tartozó őrsvezetőnek, a Szabadkán 1886. évi október hó 29-én éjjel Geiger Adolf kárára elkövetett lopás tetteseinek fardhatlan ügybuzgalmu, kötelességű és erélyes nyomozása folytán történt kiderítése és kézrekerítése által, a közbiztonsági szolgálat terén szerzett érdemeiért teljes elismerését fejezte ki, és oszt. ért. 40 frt jutalomban részesítette.

Kinevezés. A m. magyar királyi igazságügyminiszter a szabadkai fogházhoz felügyelőnek Kakas János ottani fogházormestert kinevezte.

Megei történelmi társulat. A megyei történelmi társulat Schmausz Endre alispán ur elnöke alatt f. hó 9-én választmányi ülést tartott. A mult évi számadások betérjesztése és jóváhagyása után tárgyalás alá vétetett a folyó évi költségvetés. A társulat bevételei az 1890. évről 753 frt 39 kban, kiadásai 410 frtban irányoztattak elő. A választmány örömdetes tudomásul vette az elnök ama kijelentését, hogy a Rudich-féle hagyományok állagát képező nevezetesebb okmányok legközelebb a társulat birtokába kerülnek és annak levéltárában fognak elhelyeztetni. Ezután a titkár előterjeszté a megírandó vármegyei monografia részletes tervezetét, mely jövővi megyei historikusaink, Iványi István, Grosschmid

Gábor és dr. Dudás Gyula nagy gondnal készítet és részletesen kidolgozott elaboratuma. A monografia, mely a megye multjának és jelenének hű képét fogja adni, külső kiállításában is díszesnek ígérkezik. A tervezet költségvetés is van csatolva. E szerint a mű mintegy 6-7 ezer forintba fog kerülni. A költségek fedezése végett a társulat a megye közönségének áldozatkészségét óhajtja igénybe venni. Hisszik is, hogy nem sikertelenül. A vármegye az ország ezeréves fenállásának emléktárában bizonyára semmi által sem volna inkább képes kimutatni a mult iránti kegyeletét, minthogy maga is egy díszes lappal járul a hazai történet megörökítéséhez. Az ülést további folyamán a tisztújító közgyűlés május hó első napjaira tűzött ki. Új tagokul felvették: Latinovits Géza p. tagnak, Városvy Gyula kanonok p. tagnak, Gertinger Pál és Kuzniák Sándor pedig működő tagokul. Részint elhalalozás, részint a kilépés szándékának bejelentése folytán a társulat tagjainak névsorából töröltettek: Kertész Nándor, Németh Mátyas, Markovits Sándor, Székely Simon, Wilhelm Adolf, Lehotzky János, Pfeifer István, Antunovits József, Latinovits Gyula, dr. Schneider Károly, König Gábor, Jancsó Ödön, Szalay József, Dimitrievits Milos, Széchenyi Jenő, Korossy János, Rezsnyy Aurel, továbbá Pesty Frigyes, Jablonszky József, Dudás Ödön, Mikovics Kálmán, Vuics Izidor, Karl Bálint. — A társulatnak ez időszerint 111 fizető tagja van.

Himen. Baján Fischer Judit kisasszonyt eljegyezte Vajda Ignác budapesti gimn. tanár.

Helyettesítés. Mőzer Abraham Julia ó-kanizsai beltéri óvónő nyugdíjaztatása folytán megürült óvói állás betöltése tárgyában, a tek. kir. tanfelügyelőség leiratot intézett Ó-Kanizsa község képviselőtestületéhez s ennek folytán a kedves Lékó Irmska k. a. a budapesti óvóképző-intézet kitünően végzett nevelőke bizott meg ideiglenesen a kisdetek felügyeletével. Tekintve a kisasszonynak képzettségét, egy a kisdetekkel tapintatos bánásmódját, végleges megválasztása is biztosra vehető.

Halalozás. Maximovits Lázár, kulai gör. kel. plébános, f. é. ápril 3-án Ó-Sztrapáron hirtelen elhunyt. A boldogult a szerb kongresszusi kiküldöttek választásánál volt jelen, midőn a halál váratlanul utol érte. Holttestét Kulára szállították és 5-én d. e. 9 órakor helyezték, közrészvét mellett, nyugalomra.

Vörös kakas. Kupuzsinán f. é. ápril hó 2-án délután 1/3 órakor a templom közvetlen szomszédságában, Pécsy Pál és Barna József házai kigyulladván, azok egy perc alatt teljes lángban állottak, s veszedelmesen fenyegették a szomszéd épületeket. Alig hogy a fentjelzett házak lángba borultak, már is vészjelként hangoztak a felkiáltások, hogy a templom teteje és a jegyzői lak tetőzete tüzet fogott és égni kezdenek, mire az ottást eszközöz községi lakosság a legnagyobb erőmegfeszítéssel fogott az oltáshoz, s csakis azok kitartó, bátor és önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy egy a templom, jegyzői lak, iskolaépület és község háza, valamint a nagykorosma épület megmentették, s községünkben a kiszámíthatlan veszedelemnek eleje vétették.

Sport. Nagypénteken az ó-kanizsai vadászterületen, dacára a nem eléggé kedvező időnek, sikerült szalonkavadászat tartatni. Zsákmányul esett 25 drb szalonka. A kanizsai nimrodok legnagyobb részén kívül Szabadkáról még a következő urak voltak jelen: Vojnich Máté, Pertič József, Vujkovich M., Milassin Antal, Reinsner N.

Himen. Róder Károly, eszervekeni ev. tanító, eljegyezte Kriszt Péter ottani birtokos kedves leányát, Erzsébetet.

Csoka Sándor, a szabadkai színtársulat igazgatója, Zentán 10 előadást tart, az első huszvetésnapján volt.

Tűz. Szerdán délután fél három órakor tűz ütött ki Gruics Vezity Persza felsővárosi szőlőjében. A tűz oly gyorsan harapódzott el a száraz tetőn, hogy pár pillanat alatt az egész ház lángtengerben állott. A nagy távolság dacára tűzoltóink gyorsan ott termettek s a ház burtorját megmentették. A tűz keletkezése ismeretlen.

Felülfizetések. A mult hó 29-én Plachy Aranka óvónkisasszony által az óvodás gyermekekkel az óvoda javára rendezett, s minden tekintetben kitünően sikerült „Előképek” előadása alkalmával a következő felülfizetések eszközöltettek: dr. Neugebauer Dávid 3 frt 10 kr, Löbl Irén 2 frt, Harlikovits Jánosné, Löbl Vilmosné, Végler Gizella, Szabó István, Löbl Gyula 1-1 frt, Zsupanszki Lyubomirné, Schuller Mór 70-70 krt, Majszky György 50 krt, öz. Velker Pálné 20 krt. Összesen 12 frt 20 kr. Az előadás tiszta jövedelme a felülfizetésekkel együtt 42 frt 30 kr.

Shakespeare előadások városunkban. Szakáll Antal hírneves recitátor legközelebb Shakespeare előadást rendez városunkban a következő programmal: 1. „A dalnok buja.” Aranytól. 2. „Falu végén kurta koremsa.” Petőfőtől. 3. „A kevlári bucsu.” Heinetől. 4. „Desperát ur”, kitünő humoros monológ, Jules de Marthold után franciából fordította Gabányi. 5. Shakespeare: „Othello”-ja; Jágó-Othello két fő nagy jelenete (recitáció). 6. „Desdemona megfojtási jelenete” (recitáció).

Hymen. Steirer József a huszárknál gyógykovács Békés-Gyulán, eljegyezte Rigyciáról Szauder Paulinát, Handler György nevelt leányát.

Ó-Kanizsáról írják: Ifj. Mihályi Sándor Ó-Kanizsa község egyik jegyzője, a zentajárási főszolgabíró nagyságos matéhazi Matkovits Lajos ur által hivatalától, a megyei alispáni hivatalnak 2201/1890. számú végzése alapján, felüggesztették. De nem látjuk a felüggesztésnek igazi valóságában való keresztlí vitélet. Nem pedig azért, mert amár Mihályi állásától fel van függesztve, mégis a község jegyzői hivatalában majdnem mindennap megjelen, ott jegyzői teendőket végez, feleket érintkezik, a községi rendőr legénységnek parancsokat osztogat, őket ide-oda küldözgeti s általában ott magát úgy viseli, mintha állásától nem is volna felüggesztve; arrogáns magaviseletet tanúsít s nyilvános helyeken is nevétség tárgyává teszi felsőbbre felüggesztését tárgyazó végzését. Helyén valónak látjuk tehát, erre a felsőbbre felüggesztést felhívni. Custos.

Eljegyzés. Kanyó József, kulai kir. bírósági végrehajtó, eljegyezte Stebler Etelka kisasszonyt Zomborban.

Zóna a hajón. Az első es. és kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság hivatalnokai és hajószemélyzete körében azon — az utazó közönségre nézve kellemes — hír van elterjedve, hogy az igazgatóság a társaság mel-

lyé szállító hajóin a zónadijszabást szándékozik behozni. Ezen elhatározásra a társaság intéző köreit állítólag az a körülmény bírta, hogy a mai vasuti zónatarifa mellett vasuton jóval olcsóbban és hozzá még gyorsabban lehet utazni mint hajón; minélfogva az utazó közönség — a hol csak teheti — mellőzi a hajón való utazást. Azt is mondják, hogy ha már a társaság a menetdíjakat mérsékli, ezt oly mérvben fogja tenni, hogy a hajón való utazás még olcsóbb legyen mint a vasuton zóna-díjszabás melletti utazás.

Szántóváról írják: Tűz! E rémes kiáltás, mely községünkben m. hó 29-én felhangzott, chaossá olvasztotta össze népünket; mindenki esze nélkül futván a tűz irányában, annélkül, hogy tudta volna hol ég. Végre megtudva, hogy nem Szántóvár, hanem a szomszédos Béreg községében pusztít e félelmes elem, sietve jól felszerelt két fecskendővel átmentünk, hogy a szomszédnak kötelességszerűen segítségünket nyújtsuk. A községbe érve elborított bennünket a füst, hogy utbagazítás nélkül alig tudtuk volna a helyes irányt. Borzasztó a kép, mely elébünk tárult. A község lakosai megrakodva hurcolkodnak, a vízfordó kocsik száguldó lovakon egymást érik, jajgatás, sírás, gazdátlan barnok vész érő bögeje telíti meg a léget, s mindent a feketé vesztett tűz iszonyu ropogása tetézi. Megérkezésünk után sok dolgunk akadt. Minden oldalról környező emberek vettek körül, kik az ő házának megmentését kérve. Nagyon helyesen tettük tehát, hogy mindenek előtt a tűz körletébe eső épületekre adtunk bőséges vizet és csak akkor törtettünk a tűz központja felé. Itt a legszomorubb képnél, a pusztítás gőcpontjában, a tűz közepette ért engem egy kellemes meglepetés. Itt találtuk ugyanis falubeli csendőrsparancsnokunkat a legnagyobb veszélyben is intézkedve, fardhatlanul gondoskodva mindenről. Jól esett látnom, hogy a mi falunk büszkesége bennünket is megelőzve, a helyszínen termett és a mi örömtünkre iparkodik azon, hogy a hős nevet kiérdemelje. Neki köszönhető az is, hogy a circa 4200 m² méternyi területen pusztító tűz dacára, folyton elég vizet kaptunk, és végre ő érdemel elismerést csendőreivel egyetemben, hogy ily óriási zavarban is a csend és rend megbontva nem lett. A vészre nézve még megjegyzem, hogy 3 ház, több melléképület, széna, szalma, nád és más sok oly anyag pusztult el, mely a szerencsétleneknek circa 4000 frt kárt okozott. Szomszéd községünk különben szorgalmas nép, idővel tán helyre íti azt, és legyen meggyőződve, hogy iparkodásukban őket jóakarattunk kíséri. Egy szemtanu.

Gyorsaság netovábbja. Egy morva gyorsfutó Ó-Kanizsán március 29-én 1 óra lefolyása alatt a piacteret — mely hítelel mérnöki felmérés szerint 400 m. körülkérte — 45-ször befutotta és így 60 perc alatt 18 km. utat tett meg. Az agárvasvány futónak d. u. 5 órakor igen sok nézője akadt s az elismerés piculát sürin hullottak hamis élettársra tálcájára.

Sport. Szabadkáról írják: Az „Achilles Sport-Egylet” rendez évi közgyűlését 1890. ápril hó 1-én tartotta meg, a társulati tagok tömeges részvételével, dr. Vermes Lajos elnöke alatt. A felolvasott évi jelentés szerint a tagok száma összesen 161 volt, belépett a körbe az év folyamán 41 új tag, kilépett 42, meghalt 3, s így maradtak 157-en. Kiemeli a jelentés, hogy a kör versenyt rendező bizottsága, hiven teljesítette misszióját, rendezett több országtüi versenyeket, jégtümpelével kapcsolatos jég-yacht versenyeket, országos torna és atletikai mérkőzéseket Pálicson és több kedélyes mulatságokat, végül pedig kegyeletes szavakban emlékezett meg azon tagokról, kiket a halál elszóllított körünkéből. Matkovics Miklós viador indítványára a közgyűlés a jelentést tudomásul vette, s a kör buzgó elnökének Olaj Lajos orsz. képviselőnek és alelnökének dr. Vermes Lajosnak köszönetet szavazott. Ezután megejtetvén a szavazás, alelnöknek Vermes Lajos, titkárnak Kavassy Elemér, ellenőrnek Petonszky József, művezetőnek Matkovics Miklós, ügyésznek Kúthy Mihály, pénztárnoknak Jakobsics Imre, szertárnoknak Szauder Henrik. Választmányi tagokká pedig a következők: Milassin Sándor, Fehér Flórián, Antunovics János, legifjabb Vojnics Lukács, Gonda Lajos, Kammerer Mihály, Milassin Andor, ifj. Vojnics Sándor, Vermes Béla, Venczel Lajos bajnok, Rohonczy Lőrinc választottak. A szavazás után megalakult a versenybizottság, versenynapokul 1890. május 1 és augusztus hó 2. első vasárnapja lett kijelölve. A pálcsi verseny poszitiók az előbbi éveknél megfélelelő ismétlésből és folytatásból fognak állani, új versenynek lesz tekinthető a bajnoki ökölvívás (300 frt értékű serleg és 65 frt értékű aranyéremmel). Szauder Henrik, Gáll Dániel („Hód-Mező-Vásárhelyi Torna-Egylet” tagja) Fellegi Antal (Szedi Kerekpár-Egylet tagja) Matkovics Miklós pedig 2 izben bajnokjelöltnek, ismét Matkovics Miklós és Müller Dávid (a „Magyar Testgyakorlók Köré”-nek tagja) viadoroknak ösmertettek el és az oklevél kiállítása elrendeltetett. Végül meg kell említeni, hogy Fehér Flórián kiváló sportfényképész az egylet körül szerzett érdemei alapján egyleti fényképésznek lett kinevezve. A szavazás kihirdetése után társas vacsora következett.

Késői fagy. Ó-Kanizsáról írják: Falb Rudolf több kevesebb szerencsével megjövendölgeti a kritikus napokat s a hiszékenyek előtt már is nagy respectusnak örvend. Annnyit azonban mégsem tud e jeles firma mint a mi Bohákunk, ki a korai márciusi meleg napok beálltával profétái ihlettségében így kiáltott fel: lesz még ennek bójtje! Sajnos, a jövendölés mihamarabb beteljesült s a bolond ápril hó 2-án reggelre a 0 alatt Reaumur hőmérője 4 fokot mutatott. A már kivirágzott barackfák virágait megsanyargatván, a gyümölcsös gazdák reményeit Al pari silyesztette, de Bohákunk tekintéye — jobban mint Falbnak — 50%-el növekedett.

Patriárka választó kongresszusi képviselőül megválasztattak: Ó-Becsen dr. Avakumovics jogtudor és Stepanov Jován plébános, Ó-Palánkán Blagojevs János zombori szerb felső leányiskolai tanító, Ó-Sztrapáron Poppovics Dusan zombori járási főszolgabíró, Szabadkán dr. Maximovits Miklós, Ujvidéken dr. Jettits István, Zsablyán Závó Milán főszolgabíró.

Kinevezés. Rigyciai postamesterré Kopper Vilma nevezetett ki, s a postahivatal e hó 10-én vette át.

Ujvidéken a színházban ápril hó 6-án munkás gyűlés tartott, melyen körülbelül ötszázan vettek részt. A gyűlés, melyen Grossinger Károly a szabadelvű-párt elnöke elnökölt, egyhangulag elhatározta, hogy a kereskedelmi minisztert felkéri, hogy a vasárnapi munkaszünet és a munkaidő törvénybe vétessék.

Ha
Hermin
kán elhu
Ér
gyatéká
aproság
nál haszn
kor fogja
önkéntes
Hi
ves és sz
rasztinai
Elv
Kamó Ist
jegyzői
alatt kiáll
Hal
államas
23-ik év
Gaz
Mojesz F
félél R be
miatt elk
lentkezés
vatalnál
Ny
nevelőint
miniszter
Kör
születés
közép, an
és szája
metül, Uj
Tár
nagyterm
több tánc
ben jól sí
táncmest
ság a lehe
az, hogy
táncot a s
is, melyek
colva, a
négyest
magyar r
megújrató
velt zenek
Gaz
15 éves, h
csillag, or
látszó béy
tánság al
levél márt
Egy
lomban a f
dalárda két
és Agoston
vegyeskar
Tessényi V
Vitusz, Kiss
József urak
tiphonát pe
napján a t
Flóra kis
Köz
március 10
Schmausz E
az egylet t
látszó béy
résztörté
nemcsak az
terjedő nép
hogy Apat
telligenciáj
a megye ja
önfeláldoz
Adja az é
tathassa!
Beiszmann
tetnyí köny
mányaotta
A G
kir. tábla a
dosítással
Meg
rilis hó 13
tartandó r
tisztellett
Czedler Ján
lyettes titk
Szer
tandó szer
lincs Tivadar
kormánybiz
A székne
Ezeme
filloxerás
vánt gyém
— métern
budapesti
lévő állam
sában — a
Miklós ott
bizott és Be
dasági egy
titkár kezel
rezhetik be
Ugyane
érdekeltek
fecskendő-
nek-féle „H
Vermorel-fé
40 frtnyi ár
Ugy az
vonatkozó n

Halálozás. Dr. Szabó Sándorné szül. Habermann Hermin március hó 29-én életének 26-ik évében Szabadkán elhunyt.

Érdekes árverés. A Rudics József báró hagyatékához tartozó ingóságokat, u. m. szobabutorokat, apróságokat, képeket, kocsi, löszerszámot, a koronázásnál használt nyeregtagarót stb. e hó 14-én d. e. 10 órakor fogják Budapesten Nádor ut 52. sz. alatt nyilvános önkéntes árverésen eladni.

Himen. Weigl Zsigmond mihályi révbérlő kedves és szép leányát Jolánkát, eljegyezte Weigand Antal rászínai ispán.

Elveszett. Illich János béregi lakos mint eladó, Kamó István dautovai lakos mint vevő nevére a béregi jegyzői hivatal által 1889. év február hó 9-én 22. szám alatt kiállított marhalevelet a tulajdonos elvesztette.

Halálozás. Szabadkán Weber Mihály magyar államvasúti pénztáros, folyó évi április hó 1-én életének 23-ik évében elhunyt.

Gazdátlan ló. A szántovai m. kir. esendőség Mojzes Ferenc dautovai lakostól egy 7 éves, pej h. j. felül R helyűgü kanca lovát szabálytalan marhalevelet miatt elkobozta. Mely ló igazolt tulajdonosának nem jelentése esetén f. évi április hó 19-én a szolgabírói hivatalnál nyilvános árverésen eladtni fog.

Nyilvánossági jog. Landerman-féle tan- és nevelőintézet Szabadkán a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által nyilvánossági joggal ruházott föl.

Körözés. Masirevics Rádó újvidéki illetőségű és születési, napszám, 33 éves, gör. kel., nős, termete közép, arca hosszúkás, haja barna, szeméi sárgák, orra és szája rendes, beszél szerbül, magyarul s keveset németül, Újvidékről emberölés kísérlete után megszökött.

Táncfűzérke. F. évi április hó 7-én a Vadászkiért nagytermében egy szépen sikerült táncfűzérket rendezett több tánckedvelő ifjú; a táncmulatság minden tekintetben jól sikerült. A táncfűzérket a jelenleg itt tartózkodó táncmester felségelvezésére rendezték. A jelenvolt fiatalok a lehető legkitünőbb mulatott, elég bizonyosság erre az, hogy reggeli négy óráig senki sem ment hazra. Tour táncot a sokaság miatt alig lehetett táncolni, a négyesek is, melyek gondosan rendezve két kolonban lettek táncolva, a hely szűke miatt nem kedveltettek, a három négyest 64 pár táncolta; hanem mindezt felülmúlta a magyar nemzeti tánc, a „csárdás“, melyet számtalanszor megújított az ifjuság s Mészáros Sándor helyben kedvelt zenekara szívesen hozta hozzá a talpalátalót.

Gazdátlan ló. Egy 145 cm. magas, pej, kanca, 15 éves, hámos, hátsó jobb lába kesely. homlokán kis csillag, orra kissé fehér, hátsó jobb combján N kevésbé látszó bélyeggel ellátott kehes ló a zombori rendőrkapitányág által Nikolics Miklós lalitty lakostól hiányos lólevél miatt bitangóságba vétetett.

Egyházi műének. A zombori róm. kath. templomban a feltámadás ünnepségét a derék kaszinó-egyleti dalárda két kórusának előadásával emelte. Szent Ambrus és Agoston himnuszát („Te Deum laudamus“) tíz tagú vegyeskar (Auth Györgyné, Fejér Eulália, Kalapsza Bella, Tessényi Vilma, Tessényi Flóra urhölgyek, meg Gosser Vitusz, Kiss Pál, Sörös Antal, Staudacher József és Thim József urak), — a „Regina coeli laetare“ kezdetű antiphonát pedig a dalárda férfikara énekelte. Husvét első napján a tíz órai nagymisén Fejér Eulália és Tessényi Flóra kisasszonyok egy „Alleluja“-t adtak elő.

Közgyűlés. Az apatini kaszinó-egylet f. évi március hó 30-án tartott rendes évi közgyűlésében Schmansz Endre ur, Bács-Bodrogh vármegye alispánja, az egylet t. b. tagjává lelkesült eljenzések közt megválasztott s egyuttal olajfestményű arcképének az egylet részére leendő beszerzése elhatározott. Ezen tények nemcsak az alispán ur általános s az egész megyére kiterjedő népszerűsége mellett bizonyítanak, hanem azt is, hogy Apatin község lakossága, de különösen annak intelligenciája méltányolni tudja az alispán urnak nemcsak a megye javára, hanem Apatin község érdekében is tett önfeláldozó működését és fáradhatlan munkásságát. Adja az ég, hogy ezt az emberi kor végső határáig folytathassa! — Nem hagyhatjuk felemlítés nélkül, hogy Beiszmann József helybeli könyvkötő mintegy 500 kötetnyi könyvtárát a kaszinó-egyletnek nagylelkűen adományozta.

A Geiger-féle negyedmillió lopási ügyben a kir. tábla a szegedi kir. törvényszék ítéletét némi módosítással helybenhagyta.

Meghívó. A zombori sport-egyletnek f. évi április hó 13-án délelőtti 11 órakor az egylet helyiségében tartandó rendes közgyűlésére az egylet tagjai ezennel tisztelettel meghívattak. Zombor, 1890. évi április 10-én. Cziedler János, egyl. elnök. Szebold Károly, egyl. helyettes titkár.

Szerb kongresszus. A f. hó 24-én megnyitandó szerb kongresszushoz Ofélsége rudnai báró Nikolics Tivadar titkos tanácsos és országgyűlési képviselőt kormánybiztossá nevezte ki.

A szénkéneg és szénkénegező fecskendők beszerzése és a fecskendők árának leszállítása.

Ezennel értesítettnek az érdekeltek, hogy a filloxerás szőlők fentartása céljából alkalmazni kívánt gyérítő eljárásához szükséges szénkéneg — métermázsánként 15 forintnyi áron — a tarcali, budapesti és ménesi m. kir. vinceller-iskolánál lévő állami raktárakból, továbbá az Eger városában — a városi tanács felügyelete alatt — Ferk Miklós ottani szőlőszeti tanfolyamvezető kezelésére bízott és Beregszász városában — a megyei gazdasági egyesület felügyelete alatt — az egyleti titkár kezelésére bízott bizományi raktárakból szerzethetik be.

Ugyanezen raktárakban rendelhetik meg az érdekeltek az eljárás alkalmazására szükséges fecskendő-készülékeket és pedig a hazai Muschinek-féle „Hungária“ vagy pedig a franciaországi Vermorel-féle „Excelsior“-készülékeket, az eddigi 40 frtnyi ár helyett darabonként 30 frtnyi áron.

Ugy az eszközökre, valamint a szénkénegre vonatkozó megrendelések beérkezéskor sorrendjé-

ben foganatosítottatnak s a rendelt cikkeket a vételár előleges lefizetése vagy utánvétel mellett küldetnek meg a rendelőknek.

A szénkéneg tartalmú tartányokat a megrendelők mielőbb — de legkésőbb az átvételtől számított három hónap leteltével — a raktárkezelő által megjelölt helyre (t. i. a nevezett raktárak egyikébe, avagy a szénkéneg-gyárba), teljesen jó állapotban — teheráru szállítmányképpen feladva — bérmentve tartoznak visszaküldeni.

Mindazoknak, kik szénkéneget vagy fecskendőt vásárolnak, egyidejűleg megküldetik a gyérítés ismertetésére vonatkozó — ezen minisztérium által kiadott — utasítás.

Ez alkalommal felhívjuk az érdekeltek figyelmébe arra is, hogy ha valamely borvidéken — az illető vidék igényeinek könnyebb kielégíthetése céljából — szénkéneg- és eszköz-raktárt óhajtanak felállítani és az illető hatóság, vagy az érdekeltektől gazdasági egyesület, vagy védekezési szövetséget — anyagi felelősséget vállalva a raktárnak bizományba adandó eszközök és anyag értékeért — e raktárt az előírandó elszámolási módokat mellőzve kezelni vállalkozik: e minisztérium ilyen raktárakat a már létesített egri és beregszászi szénkéneg- és eszköz-bizományi raktárak mintájára, az ország jelentékenyebb borvidékein felállíttatni hajlandó.

Budapest, 1890. február hó 28-án.

Földművelésügyi m. kir. minisztérium.

Kimutatás

Bács-Bodrogh vármegye azon községeiről, melyek a faiskolák érdekében kifejtett tevékenységért dícséretet érdemelnek, vagy az ügy iránti közönyért megrovandók.

Almás járás: a faiskola rendbentartásáért megdícsérendő: Almás, Bajmok, Jankovác, Katymár, Kurbaja, Madaras és Mélykut község; ellenben megrovandó: Matheovics nines állandó rendes faiskola munkás, a faiskolában konyhakerti veteményt is termelnek; Rém faiskola kerítése rossz, a faiskolamunkásnak nines évi készpénzfizetése; Tatabáza faiskola kerítése rossz, a faiskolamunkásnak nines évi készpénz fizetése, a területen konyhakerti veteményt is termelnek.

Apatini járás: a faiskola rendbentartásáért dícséretet érdemel: Bresztovác, Doroszló, Kupuszina, Monostorszeg, Priglevica-Szt. Iván, Szónta és Ó-Sztopár község; ellenben megrovandó: Bogojeva a faiskolaterület kicsiny, kerítése rossz; Apatin nines állandó rendes faiskolamunkás.

Bajai járás: a faiskola rendbentartásáért megdícsérendő: Báthmonostor, Béreg, Bikity, Dautova, Felső-Szt. Iván, Gara, Rigyica és Szántova község; ellenben megrovandó: Baracska faiskolában konyhakerti veteményt is termelnek, az iskolás gyermekek gyakorlati fatenyésztésben oktatást nem nyertek; Borsód és Csataalja faiskolaterülete kicsiny; Csávoly a faiskolában konyhakerti veteményt termelnek, gyakorlati fatenyésztésben az iskolás gyermekek oktatást nem nyertek; Vaskut nines faiskolakezelő, kertészeti eszközök hiányoznak, a faiskolában konyhakerti veteményt is termelnek.

Hódsági járás: a faiskola rendbentartásáért dícséretet érdemel: Bács, Bácsujfalu, Bogyán, Déronya, Filipova, Hódság, Parabuty, Pivnica és Vajszka község; ellenben megrovandó: Karavukova a faiskolaterület kicsiny; Lality nines faiskolakezelő; Rác-Militics a faiskola kerítése rossz.

Kulai járás: a faiskola rendbentartásáért megdícsérendő: Cservenka, Keresztur, Kis-Kér, Kucura, Kula, Torzsa, Veprovác, Ó- és Új-Verbász község.

Ó-becsei járás: a faiskola rendbentartásáért dícséretet érdemel: Ó-Becse, Tisza-Földvár, Petrovoszelló, Szent-Tamás és Turia község.

Palánkai járás: a faiskola rendbentartásáért megdícsérendő: Bulkesz, Cséb, Gajdobra, Német-Palánka, Új-Palánka, Ó-Palánka, Paraga, Obrovác és Szilbás község; ellenben megrovandó: Bukin a faiskolaterületnek csak egy harmad része használatban, a kezeléssel a tanító nines megbizva; Pálna faiskolaterülete kicsiny, a faiskolában nines kut; Tovarisoa a faiskola szakkézelésével a tanító nines megbizva.

Titeli járás: a faiskola rendbentartásáért dícséretet érdemel: Gardinovec, Káty, Alsó-Kovil, Kovil-Szent-Iván, Mosorin és Titel község; ellenben megrovandó: Felső-Kovil a faiskolában konyhakerti veteményt termeltetik; Lok a faiskolaterület kicsiny, szakkézelésével a tanító nines megbizva, az iskolás gyermekek a gyakorlati fatenyésztésben oktatást nem nyertek; Vilovo a faiskolaterület kicsiny.

Topolyai járás: a faiskola rendbentartásáért megdícsérendő: Bajsa, Csantavér, Feketehegy, Kis-Hegyes, Ó-Morovica, Pacsér, Sándor, Szeghegy és Topolya község.

Újvidéki járás: a faiskola rendbentartásáért megdícsérendő: Begecs, Új-Futtak, Glozsán, Kiszács, Petrovác, Piros, Ó- és Új-Sóóvé, Deszpot-Szent-Iván és Temerin község; ellenben megrovandó: Ó-Futtak a faiskola szakkézelésével a tanító nines megbizva, az iskolás gyermekek gyakorlati fatenyésztésben oktatást nem nyertek; Járek a faiskolában konyhakerti veteményt is termelnek; Ó-Kér gyakorlati fatenyésztésben az iskolás gyermekek oktatást nem nyertek; Kulpin a faiskolában konyhakerti veteményt is termelnek.

Zentai járás: a faiskola rendbentartásáért megdícsérendő: Ó-Kanizsa, Martonos, Mohol község és Zenta város.

Zombori járás: a faiskola rendbentartásáért dícséretet érdemel: Bezdán, Csonopla, Kernyajka, Nemes-Militics, Sztanisits, Ó- és Új-Szivác község; ellenben megrovandó: Gákova a faiskolaterület kicsiny és konyhakerti veteményt is termelnek; Kolluth a faiskola területén kicsiny, nines szakkézelője; Krusevlya a faiskola kerítése rossz, az állandó faiskolamunkásnak nines készpénzfizetése.

Zsablyai járás: a faiskola rendbentartásáért megdícsérendő: Csurogh, Goszpodince, Gyurgyevó, Nádaly és Zsablya község.

A zsablyai kongresszusi választás.

Zsablya, 1890. április 6.

Folyó hó 3-án Zsablyán gyűltek össze a szerb választók, hogy a kongresszusra képviselőt küldjenek. Titel és a zsablyai járás egy világi és egy polgári képviselőt küld (előbbinek választásánál az ó-becsei is részt vesz). Már hetekkel azelőtt nagyban folyt az agitáció ezen kerületben, mint ahol a Zasztava hívei mindig győztek. A csajkaskerület az ultrák fészkeinek tekintetű, mint ahol a Branik szerb szabadelvű párt hívei is csak feltételesen állítottak fel jelöltet és az utolsó kongresszus választásánál Mándics jelöltjük alig 11 szavazatot nyert.

A jelen választási mozgalomban három párt keletkezett: a Zasztava-párt, mely Graics Nika zombori polgáriskolai tanítót kandidálta. Graics tagadatlanul az ultrák egyik legtehetősebb tagja és kiválón tünik ki a bukott kereskedők, zavarostejű tanítók és kereszmárosokból álló pártkonglomerátból. A radikális zasztavisták nagy haragra el voltak készülve s ennélfogva egyik legjobbjukat vitték harcba. Egyházi jelöltjük Szebanov Emil titeli szerb prótót volt, ki a Branik levelezője szerint már mindenféle párti volt, más szóval köpönyegforgató ember. Különböen eléggé ismeretes jelleme saját hívei előtt is.

A Branik-párt részéről Zmaj Jovan Jovánovics híres szerb költő léptetett fel; s a kandidáció egész a szavazatszedő bizottság megalakításáig fentartott.

A harmadik jelölt s mondhatni róla a járás jelöltje Zákó Milán zsablyai főszolgabíró. Választás előtt úgy látszott, hogy a Graics és Zákó párt egyenlő erős, míg Zmajé eltűnő; ez okból, mikor a szavazati bizottság egybeült, ők jelöltjüket nem léptették fel; maradt tehát Graics — Zákó. Erre nagy zaj és lármá között Miron kovili igumán (kolostorfőnök) titkos szavazást kért. Ez az ember világságos mester a köpönyegforgatásban. Kinyilatkozta, hogy „pártonkívüli“ marad, de a hol lehetne, a zasztavistákat támogatta; különben titkos eselszövő és a csajkásságban a szerb titkos mozgalom szálai nála, a kovili kolostorban egyesülnek. Ez a férfiú veszedelmes magyarfaló.

Végre szavazásra került a sor. Ekkor a Zmaj szavazói a zasztavisták győelmét megakadályozandó, Dimitrievics emléket hangoztatva, Zákóhoz csatlakoztak. Szép volt látni, mint jöttek a választott választók szavazásra, Zsablya, Mosorin, a hol Miletics született s hol 12 szavazó közül 10 Zákóra szavazott, Felső-Kovil, Vilovó, Gardinovec községek mind Zákót éltették; a zasztavisták hívei Titelen, Kátyon voltak; Zmaj pártja Goszpodince és Csurogh szavazói, kik közül kiemelendők Pejics tanító és Osztovics, kik tulajdonképen megbuktatói a radikálisoknak, kiknek fővezetője a kovil-szent-iváni pap Sztéfanovics, ismert fanatista. Sztéfanovics és Miron igumán állítólag Brankovics patriárka-jelölt legnagyobb ellenségei.

Az eredmény: Zákó nyert 99 szavazatot, Graics 65-öt. Szebanov Emil titeli pap alig 50-et, s a legutolsó napon felleptetett ellenfele, Papisz Milos futtaki pap 89-et. — A Zasztava-párt főfészke tehát megszünt lenni. Minden eszköz felhasználása mellett sem tudtak győzni; pártjuk parasztpárt, a melyet néhány egzisztenciát vesztett ember bolondít.

Választás után egy küldöttség ment Zákó elé, ki kifejtve programját, örműjongság között vendégeit hívta meg híveit. A lelkesültség általános, a csajkások óhaja e hazának hű fiait lenni s hiszik, hogy Miletics öröksége — a szerb nemzet pártszakadása — talán idővel meg fog szünni.

Szerb testvérek! örüljétek győzelmeketek.

Egy szerb.

Canasodik...

Tavaszdik, hóvirág nyíl a mezőn,
Most vitték el messze földre szeretőm,
Utána, hogy merre menjek, nem tudom,
Sírva kérdelem: hova szállt a galambom?

Virág fakad, madár dalol körültem,
Tavaszdik, mégis oly bús életem,
A mióta elvitték a rózsámat,
Nem látok mást, csak sötétet, csak árnyat.

Fény azóta nem lobog a lelkembe
Barna kis lány magával mind elvitte,
Oly sötét most, mint a felhős éjszaka...
Égő szeme volt ragyogó csillaga.

Kósza szellő suttog a zöld lombokon,
Éjjel-nappal mindig róla álmodom;
Kósza szellő! vidd utánna lelkemet,
Hisz nélküle a bűbánat eltenet.

Szemeimnek omló gyöngyét is vidd el,
Ékesitse föl magát e fűzrérel,
Vegye hírül messze földön az a lány:
Szeretem őt, tiszta szívből — igazán.

Don Carlos.

Gabonaüzlet.

Április hó 10-én.

Lefolyt üzletünkben a forgalom és hozatal jelenték-telen maradt. Hangulat lanyha.

Áraink:

| | |
|----------------------------------|-------------|
| Buza 70—75 klgig minőség szerint | 7.50—8.25 |
| Zab | 7.50—7.60 |
| Tengeri | 4.35—4.40 |
| Bab | 5.50—6.50 |
| Árpa | 6.00—6.10 |
| Köles | 4.50—4.60 |
| Kendermag (mint vetőmag) | 13.00—14.00 |

Időjárás: esős.

Naptár.
Április.

| Havi és heti nap | Katolikus naptár | Protestáns naptár | Görög-orosz naptár |
|------------------|------------------|-------------------|--------------------|
| 11 Pént. | Leo pápa | Leo | 30 N. Pentek |
| 12 Szom. | Gyula | Gyula | 31 N. Szom. |
| 13 Vas. | E1 Jusztin | E1 Quasim. | 10 Ap. G. H. |
| 14 Hétfő | Tiburtius | Tibor | 2 Husvéthétfő |
| 15 Kedd | Neszté | Neszté | 3 Nicetas |

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**
Helyettesíti:
Laptulajdonos és kiadó: **BITTERMANN NÁNDOR.**

HIRDETÉSEK.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött királyi bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a néhai báró Rudits József hagyatékához tartozó és a b.almási részletárban 1—8., 10., 12., 15—17., 19—22., 24., 25., 27—38., 40—42., 44—52., 55—70., 73—77., 80—83., 85., 90., 94—117., 122—164., 166—265., 267—271., 274—357., 359—437., 453—458., 610., 611., 658—675. tétel alatti, nemkülönben a b.almási pótleltárban 3., 7—10., 13—14., 26—30. és 53—111. tétel alatt felvett butor, gazdasági eszközök és felszerelések stb. ingóságok nyilvános árverés útján — készpénz fizetés mellett — eladatnak.

Mely árverésnek a budapesti kir. törvényszéknek 5004. ex 1890. számú árverést rendelő és a b.almási kir. járásbírósnak 1147. ex 1890. számú kiküldést tartalmazó végzése folytán B. Almáson és folytatólag Kunbaján a helyszínen leendő eszközökre **1890. évi április hó 23-ik és következő napjainak délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

B. Almáson, 1890. április hó 5-én.

Pollhamer Antal,
kir. bírósági végrehajtó.

Butor-bevásárlási forrás
Zomborban,

főutca, a zombori takarékpénztárral szemben.

Tisztelettel batorokodom a n. é. közönség beceses figyelmét cégemre felhívni, miszerint a tavaszi idényre, ugy

butor-raktáromat,
mint
butortermemet

a jelen kor — és minden igénynek megfelelőleg nagyválasztékú butorokkal elláttam, ugy, hogy nagy választékban tartok teljes háló-, ebédlő-, salon- és irodai berendezéseket, nemkülönben minden egyes asztalos- és kárpitozott butordarabokat, vasbutorneműt, fűkröket és képeket, ugyszint minden butorneműt, mi csak lakberendezéshez szükséges.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget a legcsekélyebb szükségletnél is személyesen meggyőződést szerezni arról, hogy minden törekvésem oda irányul, nagyrabecsült vevőimet jutányosan és pontosan kiszolgálhatni.

Szives pártfogásért esedezve,

mély tisztelettel

Adler A.,

kárpitos és butorkereskedő.

Üzleti helyiség.

A Zombori Takarékpénztár bérházában

egy bolti helyiség

a hozzá tartozó kis lakással együtt 1890-ik évi május 1-től bérbe adandó. Bővebb értesítést ad

A Zombori Takarékpénztár igazgatósa.

3—3
822. szám. A titeli járás főszolgabírájától.
kig. 890.

Pályázat.

Gardince községben egy 300 frt évi fizetéssel járó irnoki állás betöltendő lévén, felhivatnak a pályázni óhajtok, miszerint kellőleg felszerelt s a magyar és szerb nyelv ismeretét is igazoló kérvényeiket **f. évi április hó 20-ig** hozzám nyújtsák be.

A megválasztandó irnok köteles egyttal a községi végrehajtói teendőket is ellátni, miért neki évi 50 frt külön díjazás jár.

Titel, 1890. évi március hó 27-én.

Dr. Nagy Kálmán,
főszolgabíró.

3—2

816. szám.

1889.

Vadászati jog haszonbérleti hirdetmény.

Melynél fogva alulírt községi eljárásság közhírré teszi, miszerint Járek község határa 1472⁷²⁵/₁₆₀₀ kat. hold területén a vadászati jog 6 egymásután következő évre az 1883. évi XX. t. c. 2—3. §-ai alapján **1890. évi április hó 27-ik napján d. e. 10 órakor** tartandó nyílt árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

A bérleti idő 1890. évi január 1-től 1895. évi december 31-ig tart; a bérlo az árverés napján a haszonbér élvezetébe lép s a megígért legmagasabb bérösszeg arányában a folyó évből eltelt időre eső díj bérlo javára leszámítatik.

Bérlo a fent hivatolt törvény határozmányait betartani köteles.

A bérleti összeg félévénként előre fizetendő.

A szerződés a bérlore azonnal, a községre törvényhatósági jóváhagyás után lép életbe.

Miről a bérteni szándékozók ezenel értesítetnek. Járeken, 1890. március hó 24-én.

A községi eljárásság:

Jeisel, **Böhm Ferenc,**
jegyző. 3—3 bíró.

Hirdetmény.

Alulírott nál, míg a készletben tart, következő újabb és legújabb fajú, betegségmentes **asztali burgonya** kapható:

Hóphely és Pacsirtatójás 5 kilónként helyben — frt 20 kr.

Richters Carty Emperor, Audersten, Champion korai, Chicago 5 kilónként helyben — frt 50 kr.

Imperator és Deegen, valódi Bisquit 5 kilónként helyben — frt 30 kr.

Vauquard, Royal Norfolk Russet, Bismarek 5 kilónként helyben 2 frt — kr.

Márton szarva 5 kilónként helyben 1 frt 50 kr.

Uj-Verbász, 1890. március hóban.

Schmidt Antal,

csatornai mérnök.

3—3



A költözködési idény közeledtével van szerencsém a n. é. közönségnek nyitott és zárt, de legkivált francia minta szerint készített új

butorszállító kocsijaimat

felajánlani, mely utóbbiak használata által a butorok csomagolása, átrakodása és ebből folyó megrongálása által előidézett költségek teljesen megtakaríthatnak, miután az illető berendezési tárgyak kitérő szakértelemmel bíró közegem felügyelete alatt a legnagyobb vigyázzal lesznek ugy helyben, mint a legtávolibb vidékekre, országut, hajón vagy vasuton szállítatva, anélkül, hogy a butorok sérülést szenvednének.

Egyttal bator vagyok a t. közönséget azon ismételten tapasztalt körülményre figyelmeztetni, miszerint a költözködések a felek részéről rendszeren egy és ugyanazon időben fogantatosíttatnak, mi a kívánt pontosságot a tömegesebb előjegyzések folytán gyakran hátráltatja, kérem ennél fogva beceses rendelkezéseit **minél előbb** hozzám juttatni, hogy igényeinek minden tekintetben megfelelhessenek.

Midőn még az ismert legcoulansabb kiszolgálást biztosítom, vagyok

mély tisztelettel

Spitzer Bernát,

az I. es. kir. szab. dunagőzhajózási társulat szállítója.

3—1

Kertész

jó bizonyítványokkal alkalmazást keres. Bővebbet a városi kertésznél **Zomborban.**

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség beces tudomására hozni, hogy az ezelőtt **Szeiffert és Kaics** cég alatt vezetett

férfi- és gyermekkalap-üzletet

saját nevemen **Szeiffert Ferenc** cég alatt a Koszancics C. A.-féle házban tovább folytatom.

Egyben batorokodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemben a kor igényeinek megfelelőleg a legdivatosabb és legjobb minőségű kalapokkal a legolcsóbb árak mellett szolgállok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Szeiffert Ferenc.

3—3

Zombor, 1890. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a bezdáni takarékpénztár végrehajtónak Mayer Pál és neje sz. Schamberger Erzsébet végrehajtást szenvedők elleni 1000 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Sztanisics községben fekvő, a sztanisicsi 1259. sz. tjkvben A. I. alatt foglalt és végrehajtást szenvedők nevében álló 641. hr. 575. ö. i. sz. ház, udvar és kertre az árverést 800 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1890. évi május hó 31-ik napján délelőtti 9 órakor** Sztanisics községhez tartozó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri redeclet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1890. évi március hó 15-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Szegeden.

7258. szám.

Pályázat.

A m. kir. államvasutak zombori állomásán jelenleg tisedésben levő **pályaudvari vendéglő** bérletére ezenel nyilvános pályázat nyitattik.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen vendéglő-üzletet bérbe venni óhajtják, hogy ez iránti ajánlatukat bánatpénz nélkül a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének III. osztályához **f. évi április hó 25-ig** nyújtsák be.

Az utóbbi helyen a pályázati feltételek is megtekinthetők.

Szeged, 1890. április hó 2-án.

Az üzletvezetőség.

Hirdetmény.

Alulírott tisztartósnál 3 kiustrált régibb szerkezetű, 8 lóerejű, még használható állapotban lévő **mozgony gőzgép** olesó áron eladatnak.

A főhercegi gépműhelyek tisztartósa
Főherceglakon.

Posta- és távirada állomás.

3—1

(Utányomat nem díjaztatik.)

9349 sz.

tkvi 1889.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Klem Péter végrehajtónak Hermanuez Mihály végrehajtást szenvedők elleni 190 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Apatin községében fekvő, az apatini 628. számú tjkvben Hermanuez Mihály és neje szül. Farkas Katalin nevében álló 664. hr. 546. ö. i. sz. házból és udvarból Hermanuez Mihályt megillető jutalékára az árverést 425 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1890. évi július hó 9-ik napján délelőtti 9 órakor** Apatin községhez tartozó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog. Az ezen ingatlanra C. I. sorszám alatt özvegy Schweitzer szül. Boász Erzsébet javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog ezen árverés által az 1881. évi 60. t. c. 163. §-a értelmében nem fog érintetni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 42 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri redeclet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1890. évi március hó 13-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Pénztár eladás.

Egy teljesen jókarban levő **Wertheim-pénztár** jutányos áron eladó.

Bővebb értesítéssel szolgál Bittermann Nándor.

3—1

XII

Eges Fel Negy A lap küld nek dor

Egyes 822



cseléken tanu köz kettő a te zolta, öt hogy a tá tályhoz Csak ról, mely A vádló mellett va hogy az domásuk lomásukka Tagadták kül. hogy volna. megkezdés letették :z ismeretők dani.

Hazud nyelmű fi bíróság el semmibe s utánjárás lésével egy tani a hant szükség, m is nyilvánv A törv söt öszinté a művelt é vésbé tiszt műveltség gabb, más kább szult pitása min általánosság

Megvó bereket, k elégséges kozás, elv vonatkozó szigoritanó Biráska hamis tanu volt egyéne csak azokot ügyvédje te lag kimonta lönös indok iránti pusztó beszámításá bánpalástoloz kerülte jogsz

Nem a mészeti bajó mi egyszerűen lönben is k a konzekven A hivat szük, hogy esküforma utánmondan ban, mely a szóltott volna ezt ezerszer lásoknál — mely hogy a csak árnyéka vesszük; ped molyan hissz kik nem vol nélkül, lehele tartott eskü vissza nem ri